

OBČINSKA UPRAVA

Glasilo Županske zveze za Slovenijo.

Stev. 10.

Mesečna priloga „Domoljubu“.

Leto I.

Organizacija.

(Iz odborove seje dne 27. sept. 1922.)

Glede delovanja podružnic se je sklenilo prepustiti odločitev občnemu zboru, ki naj sklene, če naj se spremenjena pravila. Če so ta ovira delovanju, naj se spremenijo. Toda podružnice naj delujejo, a njihove sklepe naj izvede centrala. Vse občevanje z oblastvi naj se izvede torej potom osrednje zveze.

Sklenilo se je, da se protestira proti uvedbi raznih novih davkov, ker bi nameravana davčna preosnova težila le male ljudi. Zahteva se predvsem, da se izenačijo davki.

Sprejme se sledeči predlog: Komande vojnih okrogov zahtevajo po »Zakonu o ustrojstvu vojske« (vojne) in po »Pravilniku o rekrutovanju« pod kaznijo, da morajo županstva vedeti za naslove vojnih obveznikov.

Ker pa županstva nimajo sredstev, da da bi prisilila vojne obveznike k zglaševalni dolžnosti, naj »Županska zveza« bodisi po poslancih bodisi direktno izposluje na merodajnem mestu, da se ta točka zakona ukine, oziroma naj se deluje na to, da se vojaški zakon čimpreje temeljito revidira in se spremene tozadevna določila.

Nadaljni predlog, da naj se kaj stori glede dopustov vojakom v slučaju smrti svojcev, ker vojaške oblasti sedaj niti na brzopjavo ne odgovarjajo, se sprejme enako kakor prvi — soglasno. — Županstva pa se opozore, da naj natančno prouče pravilnik o rekrutovanju glede oprostitev vojaških obveznikov (rekrutov).

Od delegacije ministrstva financ se zahteva, da ne ovira občinskih doklad na državne davke.

Občni zbor dne 22. oktobra 1922.

Pri mnogoštevilni vdeležbi nad 120 občinskih zastopnikov iz cele Slovenije je otvoril občni zbor načelnik »Županske zveze« narodni poslanec Iv. Stanovnik — povdarjajoč, da so časi resni in se je zato treba prijeti dela z vso resnostjo. Avtonomija je blizu, a brez avtonomnih občinskih zastopov ni prave avtonomije, ker podlaga so ji občine. Pravice si ne smemo pustiti vzeti!

Za osrednji odbor poda poročilo o delovanju »Županske zveze« v prvem povojnem letu Zvezin tajnik Fran Kristan. Med raznimi posli, ki jih je izvršila Županska zveza, je v prvi vrsti omeniti kot enega izmed najvažnejših, da je priredila 10 (deset) vseskozi lepo uspelih županskih tečajev (enodnevnih poučnih

shodov). Na razna oblastva je bilo poslanih 28 vlog. — Drugi važen del poslovanja je bilo »izdajanje posebne priloge »Domoljuba« — »Občinske Uprave«.

Za celjsko okrožje Županske zveze je podal posebno poročilo taj. M. Kranjc. — Radi omejenega prostora ne moremo priobčiti obširnega poročila o poslovanju zveze. Zato se omejimo le na bistveno važne nadaljne razprave na občnem zboru.

Razgovor se je sukal okoli vprašanja lastnega glasila. Ker je za enkrat to še nemogoče, se je naročilo odboru, da 1. študira to vprašanje, in 2. študira, kako bi se ustreglo vsem članom bivše Štajerske glede prejetanja sedanje priloge kot glasila Zveze.

Treba je tudi sotrudnikov, ki se jih mora plačati. Zato je občni zbor pooblastil odbor, da vpoštevajoč izražene želje ukrene vse potrebno.

Občni zbor je sklenil po predlogu celjske okrožne organizacije, da bodo odslej občni zbori menjaje se vsako leto enkrat v Ljubljani, drugič v Celju. Prihodnji občni zbor bo vsled tega v Celju.

Na znanje se vzame začasno blagajniško poročilo, ki se odobri šele potem, ko poteče triletna poslovna doba t. č. odbora.

O nameravani davčni reformi je poročal rač. svetnik Jože Pirca. Občni zbor izjavi, da v taki obliki reforma ni sprejemljiva, o kateri se lahko reče, da je analfabetško delo. — Občni zbor zahteva, da dobe na vpogled načrt ne le strokovnjaki, marveč tudi vsi tisti, ki bodo morali plačevati. Načrt naj se prouči, in na to skličejo posebni shodi. Že občni zbor pa sklene ostro protestno resolucijo proti nameravani davčni reformi v tej obliki, kakršna naj bi bila po sedanjem načrtu.

Enak protest se sklene tudi proti nameravanemu novemu stanovanjskemu zakonu (stanovanjski naredbi), zlasti pa proti ogromnim kaznim in proti njihovi nameravani porabi, ker naj bi se stekale po načrtu v — hipotekarno banko v — Belgrad. Te kazni morajo priti na vsak način v prosep tisti občini, v kateri bi bile izrečene.

Tajnik celjskega okrožja M. Kranjc pripomni, da se je to vprašanje obravnavalo v krajevnih kmetskih zvezah, v sejah, ki so bile naravnost protestna zborovanja. Ljudi je treba alarmirati; protesti vendarle nekaj zaležejo. V protestni resoluciji se zahteva, da mora priti zakonski predlog v izjavo, predno pride v razpravo.

Točka dnevnega reda »Sprememba pravil« se tiče stališča pokrajinske uprave, ki ne prizna podružnic Županske zveze kot takih, marveč zahteva od njih, da se ustanove kot samostojna društva z last-

nimi pravili. Občni zbor smatra to za šikano vlade, kajti »Kmetijska družba« ima enake »podružnice«, tem pa ne dela nikdositnosti. — Sprejme se predlog, da ostane »Županska zveza« pri sedanjih pravilih, ker za spremembo tudi ni nobenega povoda.

Po predlogu župana Lebingerja (kakor že v eni odborovih sej) se sklene, da naj podružnice poslušajo kot zaupni odbor (zaupniki) centralne organizacije. — Z oblastvi naj te podružnice (zaupniški odbori) ne občejuje samostojno in naravnost, marveč naj se v vsakem slučaju poslužujejo centrale.

Glede članarine za drugo povojno poslovno leto sklene občni zbor: Članarina znaša 16 K; od tega zneska dobi od vsakega člana centralni odbor 12 K, a 4 K obdrže od vsakega člana podružnice (zaupniški odbori) za lastne potrebe. Radi enotnosti je bilo tudi sklenjeno, da naj se krije poslovno leto s koledarskim letom. Zato naj se prične s pobiranjem nove članarine s 1. januarjem 1923.

Pri nadaljni točki dnevnega reda o poučnih tečajih se je ugotovilo, da jih je bilo mogoče v zadnjem poslovnem letu prirediti toliko le z dobrohotno naklonjenostjo pokrajinske uprave, ki je dala na razpolago po dva predavatelja, pa tudi po krila stroške za nju. Le tako je bilo mogoče prirediti več tečajev, nego je bilo sklenjeno spčetka. Treba pa je nadaljevali s temi tečaji, a pri tem upamo, da dobimo tudi v prihodnje pomoč vlade.

Sklene se, da se priredi v zimskih mesecih drugega poslovnega leta dvanajst tečajev, šest za bivšo Kranjsko in šest za bivšo Štajersko, menjaje se v obeh delih Slovenije.

Po predlogu župana Lovrenčiča se sklene prirediti v Ljubljani poseben tečaj za občinske tajnike in občinske funkcionarje sploh radi pouka v vojaških zadevah. V ta namen se naprosi vojaška oblast, da od svoje strani prispeva in sploh omogoči tak tečaj.

Stavljen je bil dalje predlog, naj se uvede po občinah enotnost glede vžitinskih doklad (na vino). Posebno pa naj se zahteva od delegacije ministrstva financ, da vselej vpoštevata sklepe občinskih odborov ne pa jih spreminja z znižanjem sklenjenih doklad.

Glede občinskih tiskovin je bilo sklenjeno, da bodo tekom januarja ali februarja na razpolago županstvu v Jugoslovanski bukvarni.

K temu pripominja tajnik celjskega okrožja M. Kranjc, da ima na bivšem Štajerskem občinske tiskovine že v zalogi Cirilova tiskarna v Mariboru.

Župan Lebinger povdarja, da je malo občin prispevalo z darili »Županske

zvezic v preteklem letu. Naj letos to store vse občine in vstavijo naj primerne vsote za to v proračune!

Pri slučajnostih je bilo stavljenih več vprašanj, nasvetov i. dr. — Med drugimi je opozarjal občinski tajnik Bizjak, da ba- je izdeluje poštna uprava nekak načrt poštnega pravilnika, po katerem naj bi pri poštah III. razreda odpadli selski pismo- noše, a dostavljanje poštnih pošiljatev naj bi prevzela županstva. V tem oziru stori županska zveza potrebne poizvedbe in ko- rake.

Načelnik poslanec Stano vnik pri- pomni, da dobe včasih poslanci komaj 1 uro pred sejo zbornice načrte zakonov, da jih ne morejo proučiti. Zato je treba zah- tevat, da se dajo v vpogled pravočasno, vsaj 14 dni popred.

Župan Lebinger predlaga: Zahteva se, da se pošlje na vpogled načrt namerava- nega novega občinskega reda, ki se brez nas ne sme spremeniti. — Enako se zah- teva na vpogled tudi novi vojaški zakon.

Po nekkih vesteh se namerava vzeti občinam pravica do občinskih lovov. Po tem načrtu naj bi pripadle lovske najem- nine državi. Proti temu se protestira in nastopiti se mora najodločneje.

Enako se je izrekla proti združitvi občin vsa Slovenija. Zato se sklene, od- nosno sprejme predlog: Občni zbor se upre z vso silo, da bi se vzela malim občinam samostojnost.

Načelnik Stano vnik opozarja še enkrat podružnice, naj ne predlagajo sa- me resolucij, ampak pošiljajo vse le cen- tralnemu odboru, ker je treba vselej pre- vidnosti.

Končno se sklene zahtevati, da se do- seže od vojaštva brezplačno tiskovine, ki morajo imeti tudi slovensko besedilo.

Podružnicam „Županske zveze“.

Opozarjamo na sklep zadnje odboro- ve seje, zlasti pa na sklep občnega zbora, po katerih naj podružnice (zaupniški od- bor) ne nastopajo nasproti oblastvom sa- mostojno, marveč naj v vsakem slučaju pošiljajo vse sklepe, vloge, peticije, reso- lucije i. dr. centralnemu odboru v Ljub- ljani, da jih izvrši, odnosno odpošlje na pristojna mesta.

Tudi naj opuste podružnice vsako ak- cijo, v kolikor se ne tiče organizatoričnega delovanja, in o kateri bi ne bil popred obveščen centralni odbor, ki odgovarja ne- le oblastvom, marveč tudi javnosti.

Opozarjamo dalje, da ima »Županska zveza« natančno načrtan smoter svojega delovanja v svojih pravilih. Za vsakršno morebitno delo ali akcijo, ki ni v skladu z zvezinimi pravili, pa bi jo kdorkoli iz- vršil na svojo roko v imenu skupne orga- nizacije, centralni odbor »Županske zve- ze za Slovenijo« ne bo odgovarjal. — To- liko v vednost in ravnanje!

Na zlobne napade, kakor je bil oni v »Kmetijskem listu« z dne 8. t. m., pa »Žu- panska zveza« ne bo odgovarjala. To bodi tu konstatirano prvič in poslednjič.

Uradne pošiljatve župan- stev — prostost poštnine.

Po neki opozoritvi direkcije pošte in brzovanja pošiljajo mnogi občinski uradi razne vloge na državne oblasti, zlasti pri- zive proti odmeri dohodnine od privatnih strank v uradnih pisemskih ovitkih z oz- načbo »službeno, poštnine prosto« kot uradno občinsko zadevo na okrajno davč- no oblast oziroma druge urade poštnine prosto.

To je zloraba uradne oblasti v svrhu dosege poštninske prostosti po § 423 toč- ka 2. črka d zakona o dohodarstvenih pre- stopkih.

Ker je mogoče, da se nekateri občins- ki uradi niti ne zavedajo kaznivosti take- ga postopanja, se opozarjajo vsi občinski uradi (županstva) na nedopustnosti takih pošiljatev in na kazenske posledice po na- vedenem paragrafu. Vsled prošnje direk- cije pošte in telegrafa se je naročilo poli- tičnim oblastvom prve stopnje, da izročé pošti pisemske ovitke od vsakega kot poš- tine prosto označenega pisma, v katerem je bila privatna vloga, da se izterja poštni- na od pošiljatelja.

O tem so bili obveščeni radi analog- nega postopanja tudi drugi državni uradi.

V katerih slučajih pa imajo občinski uradi pravico do oprostitve poštnih pri- stojbin, je natančno navedeno v okrožnici, razglašeni v »Uradnem listu« št. 82 z dne 16. julija 1921.

OBČINE! — PODPIRAJTE ŽUPANSKO ZVEZO S PRISPEVKI IN DARILI!

Cerkveni ključarji.

Prejeli smo vprašanje: Ali ima vso pravico le župnik, da jih postavi, ali se mora tudi za te zahtevati volitev?

Odgovor: Vprašanje se tiče cer- kvene zadeve, o kateri ne smatramo za umestno, da bi razpravljali na tem mestu. Svetujemo Vam, da se v tem oziru sporaz- umete naravnost z dotičnim župnikom sa- mim, ki Vam bo stvar gotovo radevolje in temeljito pojasnil. — Če gre za kak spor, obrnite se na knezoškofijski ordinariat, ki bo zadevo gotovo uredil tako, da bo prav za vse in za vsakogar.

Z občinsko upravo pa nima imenova- nje, postavitve ali določitev cerkvenih ključarjev prav nič opraviti; zato smo tudi mnenja, da opravičeno odklanjamo odgo- vore na enaka ali druga vprašanja v cer- kvenih zadevah, v kolikor niso v zvezi z občinskim gospodarstvom in z javno upra- vo v občeh.

Se enkrat: Občinski pro- računi.

Na zadnjem občnem zboru »Župan- ske zveze« je bilo sklenjeno, da se opozo- re županstva še enkrat na poglobitvo na- logo, ki jo imajo v izvrševanju lastnega de- lokroga, to je: občinskega gospodarstva.

A to je mogoče le na temelju pravnega in rednega letnega proračuna.

Ker se je izrecno želelo, da naj se še enkrat pojasnijo dopustne meje, do kate- re so mogoče občinske doklade in samo- stojne naklade, storimo to zopet, četudi imajo županstva vsa potrebna navodila že v uradnih okrožnicah. Opozarjamo tudi na naš zadnji članek v oktoberski (8. šte.) »Občinske uprave« — priloge 39. št. »Do- moljuba«.

Formalno stran glede pravilnosti pro- računov in prilog, ki so potrebne, določa okrožnica pokrajinske uprave za Sloveni- jo, oddelka za notranje zadeve, z dne 30. septembra 1922, št. 35.779. To okrožnico so prejela vsa županstva potom okrajnih glavarstev.

Glede občinskih davščin, ki se lahko pobirajo, velja slej kot prej in nespreme- njeno sledeče:

1. Občinske doklade na direktne dav- ke so neomejene višine. Sklencjo se lahko v oni izmeri, ki je potrebna, da se pokri- jejo vse v proračunu izkazane in od ob- činskega odbora potrjene občinske, šol- ske in druge potrebščine, v kolikor ne za- doščajo za to dohodki iz lastnih virov ob- čine (podjetij, naprav, zemljišč i. dr.).

2. Da bodo doklade na direktne dav- ke čim nižje in ne bodo obremenjevale preveč revnih slojev in davkoplačevalcev, se priporočajo občinske doklade na držav- no užitnino (trošarino) od vina in vinske- ga mošta. Ta doklada pa je omejena v to- liko, da je treba za pobiranje nad 80 od- stotne doklade posebne pritrditve delega- cije ministrstva financ. S tem seveda ni rečeno, da bi ne mogla znašati ta doklada tudi 200 odstotkov. Preko te izmere vse- kako ne bo šlo; sicer pa vemo iz skušnje, da je mnogo občin, ki se upirajo celo 50 odstotni dokladi na vino, kar je pač ža- lostno.

To doklado je mogoče skleniti le v odstotkih, ne od litra. Račun za občine je enostaven. Sedaj pobira n. pr. država 140 kron od hl vina. Občina pobira na ta dr- žavni davek 50 odstotkov, zneske torej ob- činska doklada 70 K od hektolitra. — Če zviša država trošarino na 200 K od hl, bo dobila občina pri 50 odstotni dokladi 100 kron. Za pobiranje te doklade po organih finančne kontrole odtegne država režijski prispevek 10 odstotkov dohodkov.

Menimo, da mora biti glede te dokla- de vsakomur dosti jasno.

3. Poleg tu pod 1. in 2. navedenih do- klad pa lahko pobirajo občine tudi sledeče samostojne občinske naklade, ki so bile določene in županstvom priobčene z okrož- nico bivšega poveljeništvaja za notranje za- deve z dne 7. januarja 1921, št. 30. Te naklade so mogoče na meso (klavno živi- no) in vse druge pijače. — Vsi v tej okrož- nici določeni zneski veljajo še nadalje, le na pivo se je zvišal dopustni znesek od 80 K na 50 K od hektolitra.

Na meso in klavno živino so mogoče te-le samostojne naklade:

od govodi nad 1 letom	50 K;
od telet pod 1 letom	30 K;
od drobnice	10 K;
od prašičev	30 K;

od vseh vrst v občino uvoženega mesa in mesnih izdelkov od 100 kg 40 K.
Na pijače se lahko pobirajo razen na plivo sledeče naklade:

na sadjevec (sadno vino in sadni mošt) od hektolitra 5 K;
na navadno žganje od hektoliter-ske stopnje 10 K;
na poslajeno žganje od litra 5 K.

Naj pojasnimo še enkrat višino naklade na navadno žganje, ki se mora določiti po vsebini alkohola od hektoliter-ske stopnje in ne od litra. Vzemimo, da vsebuje srednje vrste žganje povprečno 85 stopinj alkohola. Če znaša sklenjena naklada po 10 K od hl stopnje, znaša torej naklada od hektolitra 350 K, ali od litra 3 K 50 v. Tudi to bo menda sedaj jasno vsakomur.

Mi bi želimo, da bi prav vse občine iskale viro svojih dohodkov v teh davščinah, četudi na račun rdečih nosov pijancev!

4. Občinske takse so občinske davščine, ki jih pa ni treba vsako leto posebe sklepati o priliki rečnih proračunov. Te takse, ko so enkrat dovoljene in odobrene, veljajo trajno, dokler jih ne spremeni občinski odbor sam z novim sklepom. Višine vseh dopisnih taks pa z ozirom na odmerjeni prostor ne moremo navajati na tem mestu. — Navedene so itak v tarifi k taksnim naredbi z dne 1. aprila 1920, števil. 177, Uradni list št. 49 iz leta 1920.

5. V posameznih, to pa zlasti večjih občinah z razvitim tujskim prometom, se pobirajo še nekatere druge davščine n. pr. od prenočišč (na postelje), na motorna vozila itd. Za podeželske občine te davščine po večini ne prihajajo v poštev. Edino davščina od prenočišč bi bila v prometnih krajih morda umestna. Navadno znaša ta po 1 Din za vsako noč in posteljo. Če med kakšno občino, da naj bi se uvedla ta davščina, jo lahko sklene, pri tem pa postopa kot pri vseh drugih (sklep občinskega odbora, razglas itd.).

Ubožna oskrba.

Ali je naša občina dolžna plačati oskrbne stroške (v hišalnici) v Avstriji?

Imeli smo opraviti s sledečim konkretnim slučajem: Mestni magistrat v Grazu je oddal neko občinsko ubogo F. S., pristojno v neko tukajšnjo občino, v oskrbovalnico v Grazu. Sedaj zahteva od domovinske občine povračilo oskrbnih stroškov. Ta občina se plačilu protivi, češ da ni bila o oddaji uboge pravočasno obveščena, in da pade vsled tega odgovornost po domovinskem zakonu in zakonu o oskrbovanju ubožcev na občino bivališča. Pri tem se sklicuje domovinska občina na to, da ni prejela od graške občine dvojne obvestil, o katerih pa trdi ta, da jih je odposlala.

Gre torej za to, je li domovinska občina dolžna plačati dotične oskrbne stroške ali ne.

Pojasnimo, ki velja za vse enake slučaje, pričujemo zato, da se bodo vedela ravnanja županstva po njem in si prihranila nepotrebne pisarije.

Po § 8. zakona o oskrbovanju ubožcev

z dne 28. avgusta 1883 (dež. zak. št. 17 za Kranjsko) ne sme nobena občina odrediti vnanjnim ubožcem nujno potrebne pomoči. Zahtevati ima pravico povračilo ali od domovne občine ali pa od oseb, ki so po državljskem pravu dolžne plačati oskrbne stroške. Zakon veleva takojšno obvestitev domovne občine, da je sprejela občina bivališča v oskrbo vnanjega ubožca. To veleva poleg ubožnega — predvsem v § 30 — domovinski zakon z dne 3. decembra 1883, drž. zak. št. 105. —

V nasprotnem slučaju nalaga zakon (ubožni evako kakor domovinski) — občini bivališča odgovornost za škodo, ki bi nastala domovni občini radi zakasnelega obvestila. To pa velja le tedaj, če bi mogla domovna občina dokazati, da bi bill oskrbni stroški doma nižji nego v Grazu, posebno pa še-le tedaj, če bi mogla dokazati, da ni bila pravočasno obveščena, ko je bila uboga F. S. sprejeta v oskrbovalnico, in da ni bila takoj pozvana, da jo prevzame v svojo oskrbo.

Za ta slučaj navajamo primer: Recimo, da bi stalo oskrbovanje doma le 20 K na dan, a v Grazu 30 K. Tedaj bi bila graška občina odgovorna za razliko 10 K, in le ta razlika bi se lahko odtegnila od zahtevanega povračila. — Edino to je namen dotičnega postavnega določila glede odgovornosti občine bivališča, da bi ne bila domovna občina oškodovana za višji znesek, nego bi veljalo oskrbovanje doma. Na dolžnost plačila se pa navedeno določilo ne nanaša, in se domovinska občina nikakor ne more upirati plačilu stroškov sploh. Kakor rečeno: Če bi graška občina ne bila storila svoje postavne dolžnosti o takojšnjem obvestilu, potem bi bila odgovorna za tisto razliko, kar bi več stalo oskrbovanje v Grazu nego doma.

Toda iz vsega je razvidno, da je storila graška občina vse, kar predpisuje zakon. Iz tega pa sledi zopet, da je domovinska občina dolžna plačati vse oskrbne stroške. Nadaljno njeno mnenje, da bi bila dolžnost mestnega magistrata graškega, prepeljati dotično ubogo v domovinsko občino, v zakonu ni vtemeljeno. Po § 21 ubožnega zakona (za Kranjsko) sme pač občina bivališča odrediti prevoz ubožcev v domovno občino, ni pa to njena dolžnost. Čisto vseeno je tudi, ali se je občina obvezala plačati stroške za oskrbo v tuji občini ali ne, kar predpisuje to že zakon.

K sklepu pa še to-le: Občina naj le plača oskrbne stroške že z ozirom na to, ker so po valutni diferenci nedvomno manjši, nego bi bili, če bi oskrbovala občina dotično osebo doma. Če pa meni občina, da ne kaže plačevati nadaljnjih oskrbnih stroškov za oskrbovanje F. S. v Grazu, mora pač sama poslati koga tja, da prepelje dotično ubogo domov.

Vsak drug korak bi bil v tem slučaju brezvspešen.

Napoved stanovanj in stanovalcev.

Županstva so dobila od davčnih oblastev (če povsod, ne vemo) nalog, da morajo vsi hišni posestniki ali njihovi namest-

niki vložiti do 30. novembra 1922 hišne izkaze in stanovanjske izkaze, dalje znamenke prebivalcev v poslopijih, neoddatih v najem. — Na tozadevno vprašanje nekega županstva opozarjamo, da tu ne gre za kako novo naredbo, marveč temelji ta nalog na določbi § 200 starega, avstrijskega zakona o direktnih osebnih davkih. — Nova je pač le globa, ki jo je zapretila delegacija ministrstva financ do višine 4000 K, dočim je določena v § 247 omenjenega zakona le v znesku 400 K.

Da ne pride kdo, ki bi ne vložil pravočasno zahtevanih izkazov in napovedi, res v neprilike in kazni, smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo v prvi vrsti županstva na tozadevni razglas delegacije ministrstva financ z dne 2. oktobra 1922, K št. 2486/A I. ex 1922 v »Uradnem listu št. 106. — Županstva naj ta razglas takoj javno razglase, če tega morda še niso storila. Ker razglasa delegacija, da se dobivajo tiskovine za vse izkaze brezplačno pri davčnih uradih, naj županstva preskrbe tiskovine za vse prizadete občane — posestnike, jim razdele tiskovine in gredo ljudem sploh pri popisovanju na roko.

Če se morda ponekod doslej taki izkazi niso vlagali, ne sme to nikogar motiti, da bi tudi sedaj opustil pravočasno vložitev, ker bi trpel škodo vsled globe le sam. No, pripomniti pač smemo tukaj, da iz vsega ni razvidno nič drugega, nego kako »izbornost« funkcijonira v Sloveniji — davčni vijak.

Kaj morajo vedeti in poznati županstva?

(O razsodbah upravnega sodišča.)

(Dalje.)

V predzadnji številki »Občinske Uprave« (glej »Domoljubovo« števil. 32 z dne 16. avgusta 1922) smo priobčili nekaj razsodb upravnega sodišča, nanašajočih se na krajevne (selske) občine vobče, in na poglavja občinskih redov, ki govore o občanah (občincih), domačinah in tujcih v občini.

Danes prehajamo na tretje poglavje, ki vsebuje določila o občinskem zastopu. Znano mora biti vsakomur, da je edini postavni zastopnik občine občinski odbor, to je ona korporacija, ki jo izvolijo upravičeni volilci svobodno po lastni, ljudski volji na podlagi občinskega volilnega reda. — Ta občinski odbor izvoli izmed sebe župana in občinske svetovalce, ki tvorijo vsi skupaj občinsko starišinstvo. Občinski odbor sklepa, a župan s svetovalci (občinsko starišinstvo) izvršuje njegove sklepe. Čisto napačno je torej tolnačenje, — (da se dotaknemo mimogrede tudi tega vprašanja) — da sta v občini sami kot enoti, obstoječi iz občinskega odbora in njegovega izvršilnega organa, županstva, dve odločujoči instanci. Kdor trdi to, postavlja na glavo ves dosedanji postavni sistem občinskih redov. A dokler ne dobimo novega občinskega reda, ne morejo in ne smejo omejevat, najmanj pa spremeniti teh določb nikake uredbe ali naredbe, tudi ne brez postavodajalnega državnega zbora izdani »zakoni«. Vse to ne more omajati temeljev ve-

Ijavnih občinskih redov, ki so in morajo biti za nas sedaj še vedno veljavne postavbe, ki jih ne more na kratko razveljaviti kak ministrski svet. Toda to, kakor rečeno, le mimogrede.

O številu občinskih odbornikov, o volitvi občinskih odborov, o vstopanju namestnikov itd., tu ne bomo pisali. Vse to obsega sedaj veljavni občinski volilni red, ki pa tudi ne bo trajal večno. In končno, hoteli smo v prvi vrsti seznaniti naše občine z raznimi, na občinsko upravo nanašajočimi se razsodbami bivšega upravnega sodišča, ki imajo trajno veljavo.

Važno je vedeti, kdaj se morajo razpisati nove volitve, ko poteka čas volilne dobe. V tem oziru je razsodilo upravno sodišče z razsodbo z dne 17. marca 1887, št. 823, Budw. 3447, da določa zakon le, kdaj se morajo izvršiti volitve najkasneje. Razpišejo se pa lahko tudi popred.

Pogostokrat vlada nejasnost glede plač n. pr. župana, ali kakih nagrad za občinske svetovalce. Glede slednjih navajamo razsodbo upravnega sodišča z dne 30. nov. 1888, št. 3687, zv. XII. št. 4375, ki pravi: Plače za poslovanje (funkcijske doklade) se ne sme pripoznati občinskim svetovalcem. Tak sklep sme izpodbijati vsak občan. — Drugih bistveno važnih razsodb k tretjemu poglavju ni.

Pač pa naj pri tej priliki omenimo na kratko stališče glede županove plače. V splošnem določajo dotični paragrafi občinskih redov (§ 21 za Štajersko, § 25 za Kranjsko), da je to stvar občinskega odbora, ki naj sklepa o plačah. Kdaj pa naj sklepa? — Najprimerneje je, da se določi plača županu takoj v prvi seji po izvolitvi, nadalje pa vsako leto pri sklepanju o proračunu. Najmanj primerno je po stari praksi, če se prepuščajo županu razni občinski dohodki, n. pr. razne takse, celo dohodki občinskega lova, itd. To je napačno. Določaj naj se vselej fiksiran znesek kot izdatek, ki mora biti tudi kot tak izkazan v računu. Vsaka druga vrsta in drug način plač lahko dovedeta v nesporazum in do pritožb.

V neposredni zvezi s poglavjem o občinskem zastopu je nadaljnje t. j. četrto poglavje o *opravilnem področju selske občine*, (o delokrogu krajevne občine). — Povsod se deli to področje ali delokrog na dvoje poslov: a) na domače (lastno) področje oziroma samostojen delokrog, in b) na izročeno področje oziroma prenešen (izročeno) delokrog. — Kaj vse spada med opravila samostojnega (lastnega ali domačega) področja, je v občinskih redih natančno določeno; (olej § 28 obč. reda za bivšo Kranjsko, ali § 24 o. r. za Štajersko). — Izročeno področje (prenešeni delokrog) pa obsega vse tiste posle, ki so odkazani občinam po državnih zakonih oziroma v okviru teh zakonov po deželnih zakonih glede sodelovanja občin pri poslih javne uprave.

(Dalje.)

Listnica uredništva. — G. župan M. B. na R.: Vaš dopis smo prejeli šele po občnem zboru. — O izvrševanju vojaških poslov po županstvih bi bilo vsako debatiranje odveč, ker je te posle naložila obč-

nam vojaška uprava; zato proti temu ni pomoči. Ko se bo delal nov vojni zakon v zbornici, takrat bo čas nastopiti in po poslancih zahtevati ureditev, ki bo zadovoljila občine in vojno upravo. — Sicer smo pa že večkrat povedali svoje mnenje, da je za občine pridobitev, če obdrže vojaške posle, ki dajo spočetka res mnogo dela, toda so tudi lahko velike koristi za ljudi. Pač bo pa treba storiti vse, da dobe občine odškodnino in tiskovine od vojaških oblasti.

Cianarina se je zvišala na skupnih 16 kron, od katerih pa dobe krajevne organizacije po 4 K. Znesek 8 K je za sedanje čase tako malenkosten, da ni moglo biti pomisleka proti povišku. Saj gre za dobro in vrlo važno stvar. Tajništvo Z. Z.

„Ah, te bolečine!“

Maio Fellerjevega pravega Elzafluida — in proč so bolečine.

Drgnenje s Fellerjevim Elzafluidom je prava dobrodejna stvar! Umivanje s Fellerjevim Elzafluidom jači mišičevje in živce! Deluje antiseptično in osvežujoče! Prežene nahod in naredi neobčutljivega proti mrzlemu zraku! Za oči in ušesa! Zobe in glavo! Za vrat in usta! Za hrbet in ude! Za celo telo izvrstno hišno sredstvo in kosmetikum. Fellerjev Elzafluid je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje.

En poskus zadostuje, da tudi Vi rečete:

**TO JE NAJBOLJŠE,
KAR SEM KEDAJ OKUŠAL!**

V vseh dotičnih poslovnih zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Pri naravnih naročilih stane s pakovanjem in poštnino če se pošlje denar naprej ali pa po povzetju:

3 dvojnate ali	1 specialna steklenica	24 Din
12 dvojnatih „	4 specialne steklenice	84 Din
24 dvojnatih „	8 specialnih steklenic	146 Din
36 dvojnatih „	12 specialnih steklenic	208 Din

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja očesa 2 Din in 3 Din; Elza-mentolni črtniki 4 Din; Elza-posipalni prašek 3 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonjska voda 15 Din; Elza-šumski miris za sobo 15 Din; Glycerin 4 Din in 15 Din; Lysol, Lysoform 12 Din; Kitajski čaj od 1 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje 13 Din (velika steklenica); Elza-mrčesni prašek 7 Din; strup za podgane in miši 7 Din. — Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj še 5%, doplačila. Adresirati natančno: Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrž št. 16, Hrvatsko.

Miklavže, parkeljne, medene kolače, kekse, kandite in vseh vrst lecta

po najnižji ceni v tvorniški zalogi

A. Pöschl,

Ljubljana, Gosposvetska c. 7.

Naprodaj je po jako nizki ceni, še dobro ohran. 1 stružnica, 1 okrožna žaga, 1 parni kotel, zelo pripravno za malo mizarstvo kje na deželi. Naslov pod: Poštno ležeče Kranj, štev. 1500.

Kovačijo iščem v najem na kakem prometnem kraju. Ponudbe pod »Kovačija 5016« na upravništvu lista.

Vreče in rute

za stiskanje voska, GURTE in SITA za MLINE, STRUNE iz črev priporočam lastnega izdelka. — VZAMEM V DELO vsako množino PREDIVA ter izdelam po nizki ceni vsakovrstno VRVARSKO ELAGO.

Anton Šinkovec st., Kranj 12.

BRINJE

prvovrstno hrvaško in istrsko, se dobi pri FRAN POGAČNIKU, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Lepo, črno

istrsko in hrvaško brinje

dobite po najnižji ceni pri MIHAELU OMAHNU v Višnjigori. 4638

Več hlapcev

sprejme graščina na Sp. Štajerskem proti dobri plači. — Ponudbe pod »Zanesljivost 4636« na upravništvu »Domoljuba«. 4636

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih **F Batjel**. Ljubljana, Stari trg 28. strojev. Sprejme se v polno poravo za emajliranje z ognjem in poniklanje

DVOKOLESA, OTROŠKI VOZIČKI, ŠIVALNI IN RAZNI STROJI.

»TRIBUNA«, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

DVOKOLESA emajliramo in z ognjem ponikljamo v lastnih delavnicah in shranimo preko zime. **F. BATJEL**, »TRIBUNA«, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

PERILO

pletenine, svila, vse potrebščine za šivilje in krojače

najceneje pri

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS
Ljubljana, Mestni trg 19

= Zobotrebce =

stalno kupuje: **M. TOMAŽIN**,
RASICA št. 5, pošta Velike Lašče.

SLAVONSKI SOK.

Zelo prijetno učinkujoče sredstvo proti hudemu in nadušljivemu kašlju, prsnemu in pljučnemu kataru, gostim slinam, zbadanjem, hripavosti itd. — To zdravilo je prirejeno iz najbolj učinkujočih rastlinskih sokov, ima prijeten slaček okus ter ga lahko uživajo občutljive in razvajene osebe kakor tudi otroci.

Pošiljamo najmanj 3 steklenice! CENA STEKLENICE 50 KRON.

Edina zaloga v lekarni pri »ZLATEM ORLU«

Mr. J. Svoboda v Pakracu
SLAVONIJA.